

ÄKTENSKAPLIG, a. 2. Som tillhör, har afseende på, utmärker äktenskapet; som äktenskapet fordrar, o. s. v. *Ä. sammanlefnad, tycka, sällhet. Ä. trohet. Ä. scen*, uppträde mellan äkta makar. [Ägt —.]

ÄKTENSKAPS-AFHANDLING, f. 2. Se *Äktenskapskontrakt*.

ÄKTENSKAPSBAND, n. 5. (fig.) Se *Äktenskapsförbund*. [Ägt —.]

ÄKTENSKAPSBROTT, n. 5. Otrohet i äktenskapet.

ÄKTENSKAPSBRYTARE, m. 5. — **ERSKA**, f. 1. Den som begår äktenskapsbrott.

ÄKTENSKAPSDJEFVUL, m. 2. pl. — *djeflar*. Se *Asmodeus*.

ÄKTENSKAPSFIOLEN, m. sing. def. (skämtv.) a) Barnskri. — 2) Trätor emellan äkta makar. [Ägt — violen.]

ÄKTENSKAPSFRÅGA, f. 1. Fråga, som rör äktenskapet och hvad dermed samband äger.

ÄKTENSKAPSFÖRBINDELSE, f. 5. eller **ÄKTENSKAPSFÖRBUND**, n. 5. Se *Äktenskap*. — *Syn. Äktenskapsband*.

ÄKTENSKAPSFÖRDRAG, n. 5. eller **ÄKTENSKAPSFÖRORD**, n. 5. Se *Äktenskapskontrakt*.

ÄKTENSKAPSJÄF, n. 5. Jäf emot den, som ämnar träda i äktenskap.

ÄKTENSKAPSKONTRAKT, --- käntråckt, n. 5. o. 5. Förord eller öfverenskommelse om tvenne makars giftorätt, som skriftligen upprättas före giftermålet. — *Syn. Äktenskapsfördrag, — förord*. [Ägtenskapscontract.]

ÄKTENSKAPSKORS, n. 5. (fig.) Plåga i äktenskapet.

ÄKTENSKAPSLÖFTE, n. 4. Löfte om äktenskap. *Han har gifvit henne ä. Barnet är afladt under ä.*

ÄKTENSKAPSOK, n. 5. (fig.) Det tvång och de förbindelser, äktenskapet medförer. *Träda under ä-et*, gifta sig.

ÄKTENSKAPSPANT, m. 5. (fig.) Barn, afladt i äktenskap.

ÄKTENSKAPSPLIGT, f. 5. Pligt, som äktenskapet ålägger; (särskilt) gift persons förbindelse till äkta samlag. *Uppfylla sin ä.*

ÄKTENSKAPSRÄTT, m. sing. (mor. fil.) Det slags rätt att tillägna sig en annans person, som är grundad på frivillig, af kyrkan stadfästad öfverenskommelse.

ÄKTENSKAPSSAK, f. 5. Rättegångssak, som angår något äktenskapligt förhållande.

ÄKTENSKAPSSKILNAD, m. 5. Laga skilsmessa mellan äkta makar. *Begära ä. Döma till ä.*

ÄKTENSKAPSTIFTARE, m. 5. Den, som anstiftar eller anstiftat ett äktenskap.

ÄKTENSKAPSTÄNDET, n. sing. def. Se *Äkta ståndet*.

ÄKTENSKAPSTVIST, f. 5. Tvist emellan äkta makar.

ÄKTENSKAPSTYCKE, n. 4. Förhållandet, då tvenne personer af olika kön hafva mycket öfverensstämmande, så att de synas skapade för hvarandra. *De hafva ä.*

ÄKTTHET, f. 5. Egenskapen att vara äkta; äkta art, beskaffenhet. Jfr *Äkta*, bem. 1. [Ägt —.]

ÄKTNING, f. 2. (trädg.) Förrättningen att äkta unga fruktträd. [Ägt —.]

ÄLDRE, ä'ldre, adj. kompar. af *Gammal*. (af *Ålder* ell. t. *Allt*) *Han är ä. än jag, två år ä. En ä. man*, något gammal, något till åren. *I ä.*

åren, i en mera framskriden ålder. *Ä. i tjensten*, som tjenat längre. *Sjukdomen har gjort honom tio år ä.*, har gifvit honom utseende af att vara tio år äldre. *N. N. den ä.*, säges både i afseende på lefnadsålder och en föregående tidsålder, t. ex.: *Herr X. den ä.*, d. v. s. fader, äldre broder eller äldre person med samma namn; *Cato den ä.*, som lefde i en äldre tid (än Cato den yngre). *Ä. tider*, forntiden. *I ä. tider, från ä. tider*. *Ä. inteckning*, tagen före en annan. *Ä. datum*, till tiden föregående ett annat. I samma mening säges äfv.: *Ä. rättighet, skuld, händelse*. — Brukas stundom äfven substantivt, t. ex.: *En af de ä. i ett samfund*.

ÄLDST, ä'llst, adj. superl. af *Gammal*. *Han är ä. af bröderna. Ä-e sonen. I ä-a tider*, längst tillbaka i forntiden. *Från ä-a tider*. — Brukas substantivt i plural, såsom benämning på vissa genom val tillsatta öfverhetspersoner eller styresmän. *De ä-e i församlingen. Stadens ä-e*. [Älst.]

ÄLF, ÄLG, se *Elf*, *Elg*.

ÄLING, m. 2. En fiskart, 4 tum lång, vackert randig; i bäckar. *Cyprinus phoxinus*.

ÄLSKA, v. a. 1. (af gamla verbet *Ala*, föda, nära, sörja för) 1) Hysa innerlig tillgifvenhet för. *Ä. sina föräldrar, syskon, barn. Ä. sin hustru. Ä. sitt fädernesland. Ä. Gud*, hafva Gud öfver allting kär, så att man icke uppsåtligt bryter emot hans bud. — 2) Hysa kärlek till en person af annat kön. *Ä. en flicka. Ä. mycket, högt, ömt, innerligen*. Brukas ofta absolut, t. ex.: *Han har ännu icke ä-t. All ä. är att brinna*. — *Syn. Hålla af, Tycka om, Dyrka, Afguda, Tillbedja*. — 3) Hafva böjelse, tycke för. *Ä. spel, jagt. Ä. att spela, att supa. Jag ä-r att tro, det...*, jag ville gerna tro, att... — *Ä-nde*, part. akt. Brukas ofta adjektivt, och äfven (för bem. 2) substantivt, t. ex.: *En ä. moder. Ett ä. hjerta. Tvenne ä. De ä.* — *Ä-d*, part. pass. o. adj. *Vara mycket ä. En ä. person. En ä. maka. Mitt ä-e barn. Detta ä-e namn*.

ÄLSKANSVÄRD, a. 2. Se *Älskvärd*.

ÄLSKARE, m. 5. 1) Den som älskar en qvinna eller af en qvinna älskas. *Hon har många ä. Han är hennes förklarade ä.* — 2) Den som har tycke för, finner behag i något. *Ä. af sång, dans, musik, af jagt, nöjen*. — Bildar flera sammansättningar, såsom: Musikälskare, Bokälskare, m. fl.

ÄLSKÄRINNA, f. 1. 1) Qvinna, som älskas af en man. *Hans ä.* — *Syn. Käresta, Herrskärinna, Flamma, Gudinna, Gudomlighet, Dulcinea*. — 2) Qvinna, som har tycke för, finner behag i något. *Hon är en stor ä. af teatern*.

ÄLSKELIG eller **ÄLSKLIG**, a. 2. 1) Älskad, kär. *Ä-e ähörare! Vår ä-e käre broder*. (I kanslistil) *Oss älskelig*, som åtnjuter vår ynnest, t. ex.: *Vår troman, oss ä.* — 2) Älskvärd. Uttrycker i allmänhet en högre, andlig, i själens egenskaper grundad älskvärdhet.

ÄLSKLIGHET, f. 5. Egenskapen att vara älsklig (bem. 2).

ÄLSKLING, c. 2. (nytt ord) 1) Innerligt älskad person. Brukas i denna bem. mest om mankön. *Hon väntar sin ä. tillbaka*. — 2) Mycket omtyckt gunstling, favorit. Säges ej allenast om människor, utan äfv. om djur. *Hans begge ä-ar, den lilla gossen och flickan. Hennes ä., fågeln i buren*. — 2) Örtslägdet Myosotis.

ÄLSKOG, ä'llskogg, m. sing. Föräldrads ord. 1) Kärlek emellan könen. *Sjuk af ä.* — *Syn. Se*